

Tanssia koulun arjessa

Tanssia on Suomessa tuotu kouluun omana taidemuotonaan vaihtelevalla intensiteetillä ja menestyksellä. Useimmiten kyseessä ovat olleet lyhytkestoiset, kokeiluluontoiset projektit, joita ovat toteuttaneet koulun ulkopuolelta saapuneet vierailijat. Yleensä käytännön toiminta on kuitenkin loppunut projektin myötä, eikä tanssi ole jäänyt elämään koulun arkipäivässä. Seuraavassa esitellään tähän kaksi poikkeusta. Pääskytuoreen alakoulussa Turussa ja Kruununhaan yläkoulussa Helsingissä tanssi on osa koulujen arkea. Pääskytuoreen toiminnasta kertoo luokanopettaja/tanssinopettaja Katri Nirhamo ja Kruununhaan yläasteesta tanssitaiteen lehtori Kaisa Hahl.

Pääskytuoreen alakoulu Turussa

Miten päästiin alkuun?

Syksyllä 1997 alkoi Turussa, Pääskytuoreen alakoulussa kolmivuotinen tanssinopetuskokeilu. Koulu oli valittu Suomen pilottikouluksi yhteispohjoismaiseen Barn, Ungdom och Dans i Norden -projektiin, jonka päätavoitteena oli opettaa tanssia koulussa itsenäisenä taideaineena. Lisäksi tavoitteena oli verkostoitua ja vaihtaa kokemuksia pohjoismaisten pilottikoulujen välillä.

Koulun kaikilla luokilla ja oppilailla oli kaksi tanssijaksoa lukuvuoden aikana. Tanssinopettaja-luokanopettajan lukujärjestykseen sisältyi tanssitunteja, joiden puitteissa luokkien tanssijaksot rakennettiin. Alussa luotu perusrakenne on pysynyt samanlaisena tähän päivään asti. Systeemi vaatii joustoa jokaisen luokan omalta opettajalta: usein luokan lukujärjestystä joudutaan tilapäisesti tanssijakson ajaksi muuttamaan, jotta tanssitunnit saadaan järjestettyä.

Koska tanssi-nimiseen aineeseen ei ollut olemassa minkäänlaista opetussuunnitelmaa, piti kaikki pohtia alusta asti. Saatavilla ei myöskään ollut tanssin opetussuunnitelman perusteisiin ja raameihin kokonaisvaltaisesti paneutuvaa kirjallisuutta. Halusin kuitenkin rakentaa

suunnitelman tukevalle pohjalle ja pohtia mm. opetussuunnitelman oppimis- ja tanssikäsityksiä.

Tanssin opetussuunnitelman oppimiskäsitys on alusta asti perustunut konstruktivismiin ja kokemuksellisen oppimisen ajatuksiin. Konstruktivismi pohjautuu mm. John Deweyn, Jean Piagetin ja Lev Vygotskyn ajatuksille oppimisesta toiminnallisena, kokemuksellisena ja sosiaalisena tapahtumana. David Kolbin kokemuksellisen oppimisen teorian mukaan oppimista voidaan parhaiten kuvata oppimisprosessin kautta, lopputulos tai tuotos ei aina paljasta kaikkea olennaista siitä mitä on tapahtunut. Oppimisen edellytyksenä on Kolbin mukaan mm. se, että ihminen on vuorovaikutuksessa ympäristönsä ja toisten ihmisten kanssa. Oppimisprosessin lopputuloksena ihminen luo uutta tietoa.

Tanssikäsitystäni en alkuvaiheessa pahemmin pohtinut. Mielestäni oli itsestään selvää mitä koulun tanssinopetus on: eri tanssin lajien kokeilua, sekä ”luovaa tanssia”, esimerkiksi improvisaatiota ja pieniä suunnittelutehtäviä. Tältä pohjalta rakensin ensimmäisen, sinänsä toimivan version tanssin opetussuunnitelmasta. Törmäsin kuitenkin kerta toisensa jälkeen moniin kiperiin kysymyksiin: Onko olemassa taidetanssia ja ”ei-taidetanssia”? Jos on, mikä on niiden ero ja kuka sen määrittelee? Voiko lasten tanssi olla taidetta? Onko vain taidetanssi arvokasta kasvatuksen kannalta? Mikä on tanssin ja arkiliikkeen suhde? Mikä on tanssin ja muiden taidemuotojen suhde? Mikä on tanssin tekniikan ja sisällön suhde? Millainen tanssi on hyvää, millainen huonoa ja millä perusteilla? Miten lapsi lopulta hyötyy tanssin opiskelusta?

En kuitenkaan antanut näiden kysymysten pahemmin vaivata mieltäni alussa. Vasta myöhemmin jatko-opintojen myötä oma tanssikäsitykseni on muuttunut ja selkiytynyt ja sitä kautta muuttanut myös opetukseni lähtökohtia, tavoitteita, sisältöjä ja painotuksia.

Mitä Pääskyyvuorella tapahtuu tänään?

Projektin rahoituksen loputtua vuonna 2000 tanssinopetusta päätettiin jatkaa, koska siitä oli saatu hyviä kokemuksia: rehtori, opettajat, vanhemmat ja lapset kokivat tanssinopetuksen tärkeäksi ja mielekkääksi tehdyn kyselyn perusteella. Käytännön järjestelyt sujuivat jo rutiinilla. Tanssista oli tullut osa koulun arkea ja yksi painopistealueista. Tunnit järjestetään koulun omasta, koko ajan niukkenevasta tuntikehyksestä. Tanssikasvatuksen peruskivi on edelleen itse tanssitunnit. Sen lisäksi tanssin voi myös valita valinnaisaineeksi 5.-6. – luokilla.

Tanssi näkyy koulun elämässä monella muullakin tavalla varsinaisten tanssituntien lisäksi. Yksi tärkeimmistä on koulun omat juhlat ja tilaisuudet. Koska on kyse esittävästä taidemuodosta, on erittäin tärkeää, että alakouluaikanaan jokainen lapsi pääsee vuorollaan työstämään ja harjoittelemaan yleisölle esitettävää kokonaisuutta, vaikka tietysti tunneillakin esitetään erilaisia harjoitelmia pienemmässä mittakaavassa.

Perinteisten joulu- ja kevätjuhlien lisäksi koululla vietetään joka vuosi kansainvälistä tanssin päivää. Tanssin päivän viettotavat ovat vaihdelleet vuosittain: koululla on järjestetty tanssinäytöksiä, joissa ovat esiintyneet koulun omat ja / tai ulkopuoliset esiintyjät. Joinakin vuosina on järjestetty tanssityöpajoja, joissa ovat opettaneet koulun ulkopuolelta tulleet tanssinopettajat. Vierailijoita mm. eri tanssikouluista on käynyt koululla myös muulloin kuin tanssin päivänä. Yhteistyötä on tehty Turun AMK:n tanssinopettajalinjan ja Turun opettajankoulutuslaitoksen kanssa mm. opetusharjoittelun yhteydessä. Resurssien puitteissa on vuosien varrella voitu joskus järjestää erilaisia tanssikerhoja, joissa on ollut myös koulun ulkopuolisia opettajia.

Resurssien jatkuva väheneminen aiheuttaa sen, että yhteistyö koulun sisällä on entistä tärkeämpää. Pääskylvuoressa on monia hedelmällisiä kokemuksia opettajien, luokkien, luokka-asteiden ja eri oppiaineiden välisestä yhteistyöstä. Tanssia on vuosien varrella integroitu ainakin musiikin, ilmaisutaidon, äidinkielen, historian, englannin, ympäristötiedon, liikunnan ja kuvataiteen opetukseen. Tanssin opetussuunnitelma seurailee joiltakin osin mm.

maantiedon ja historian opetussuunnitelmia. Tämän lisäksi käytännön yhteistyötä on tehty erilaisissa yhteisissä, poikkitaiteellisissa projekteissa.

Tanssi levittäytyy myös koulun ulkopuolelle. Esiintymässä on käyty mm. vuosittain Turussa järjestetyssä koululaisten tanssitapahtumassa. Lisäksi on esiinnytty esim. vanhainkodeissa ja erilaisissa koululaitoksen ja eri järjestöjen tapahtumissa. Oppilaat ovat käyneet katsomassa myös turkulaisten ammattitanssijoiden esityksiä.

Lapsi opetussuunnitelman lähtökohtana

Opetettuani tanssia koulussa jo joitakin vuosia tutustuin omien opintojeni vuoksi tarkemmin erilaisiin tanssia määritteleviin teorioihin. Eräänlaisena silmien avaajana koin tanssin fenomenologisen analyysin, joka mielestäni soveltuu erinomaisesti myös lasten tanssinopetukseen. Fenomenologian ajatukset pohjautuvat Edmund Husserlin ja Maurice Merleau-Pontyn teorioille. Merleau-Pontyn mukaan maailmasta ei voida saada tietoa pelkän päättelyn avulla, vaan pääasiassa havaintojen kautta. Tässä kohtaa ihmiskeho saa tärkeän roolin. Merleau-Pontyn käsitys ihmiskehosta on monistinen: ihminen on yksi kehollinen kokonaisuus, jota ei voida jakaa ruumiiseen ja henkeen, materiaan ja aineettomaan ”sieluun”. Ihminen on yhtä kuin kehonsa, josta käsin hän maailmaa havainnoi ja jäsentää. Tanssin fenomenologinen analyysi lähestyy siis tanssia sisältä päin sen sijaan että tanssia määriteltäisiin ja arvotettaisiin tanssivan kehon ulkopuolelta, katsojan näkökulmasta.

Koulutanssia ajatellen tanssin fenomenologinen analyysi tuntuu erityisen sopivalta.

Kehollisuuden korostaminen soveltuu hyvin lasten kanssa työskentelyyn, ehkä alakouluikäiset eivät vielä ole täysin menettäneet tuntemusta omasta kehollisuudestaan. Tanssi voi olla se silta, jonka avulla päättä ei tässä vaiheessa irroteta muusta kehosta. Kokemuksellisuuden korostaminen fenomenologiassa nivoutuu hyvin yhteen Kolbin teorioiden kanssa. Lapsen tanssimisesta saamat kokemukset saattavat olla erityisen merkityksellisiä, sillä tanssiessaan ihminen toimii hyvin kokonaisvaltaisesti.

Tanssikäsitykseni näkökulman muuttuminen vaikutti koko tanssinopetukseeni, vaikka opetussuunnitelma ei ulkoisesti olekaan radikaalisti muuttunut. Kyse on lähinnä asennemuutoksesta: mikä lopulta tanssissa onkaan tärkeintä lapselle. Kehollisuuden merkityksen ymmärtämisen myötä koen tanssinopetuksen merkityksen koulussa vielä suuremmaksi kuin ennen. Oman kehon, ympäröivän tilan ja siinä olevien ihmisten hahmottaminen on kaiken olemisen ja oppimisen lähtökohta. Sitä kautta kasvaa myös arvostus itseä, toisia ja erilaisia ratkaisuja kohtaan.

Olen muokannut tanssin opetussuunnitelmaa lähes vuosittain. Alusta asti lähtökohtana on kuitenkin ollut lapsi kokonaisvaltaisena, yksilöllisenä ja aktiivisena oppijana. Tanssikokemus on yksi, kylläkin tärkeä osa lapsen kasvua, itsetunnon kehitystä ja oppimisprosessia.

Tanssikasvatuksen päämäärä on, että jokainen lapsi löytää omien tanssikokemustensa ja -elämystensä kautta oman kehollisuutensa ja ”tanssimailmansa”, oman tapansa tanssia, sekä luoda, katsoa ja arvioida tanssia. Keinoina käytetään mm. erilaisia, tanssin elementteihin (keho, tila, aika, voima) perustuvia improvisaatio- ja suunnitteluharjoituksia. Lisäksi päämääränä on herättää arvostus tanssia kohtaan omana taidemuotonaan. Tähän pyritään tutustumalla eri tanssimuotoihin ja -kulttuureihin.

Pääskyvuoren koulun tanssin opetussuunnitelma on kokonaisuudessaan nähtävissä koulun kotisivuilla (www.tkukoulu.fi/~paaskyv).

Mitä opettaja on oppinut?

Suurin muutos itsessäni ja opetuksessani on ollut täydellinen näkökulman muutos: ajattelen nyt, että tanssin olemus ja merkitys lapselle löytyy hänen sisältään, hänen omasta kokemuksestaan. Ei ole olemassa valmista tanssi - nimistä pakettia, joka voitaisiin sellaisenaan siirtää oppilaalle. Tanssinopettajan tehtävä on tarjota jokaiselle lapselle sellaisia

liikkumisen kokemuksia, joiden avulla lapsi voi jäsentää itseään ja paikkaansa maailmassa. Erilaiset tanssitekniikat ja -lajit voivat joskus toimia tässä välineenä, mutta tärkein keino on antaa oppilaiden etsiä ja kokeilla itse. Luovien tehtävien puitteissa annetut rajat ja vapaus ohjaavat löytämään uudenlaisia ratkaisuja ja kokeilemaan sellaistaakin liikemateriaalia, joka ei ole itselle kaikkein tutuinta. Liikkuessa nousee pintaan erilaisia mielikuvia, tunteita ja tunnelmia kuin itsestään, vaikka niitä ei varsinaisesti haettaisikaan. Näin oppilaat voivat kokeilla erilaisia, äärimmäisiäkin rooleja ja samalla oppia tunnistamaan erilaisia tunteita itsessään.

Tällaisten asioiden etsiminen, löytäminen ja työstäminen vaatii opettajalta kärsivällisyyttä ja rohkeutta enemmän kuin valmiiden tanssisarjojen opettaminen. Luova työskentely vaatii lisäksi turvallista ilmapiiriä, oppilaiden huomioimista yksilöinä ja kiireettömyyttä. Näistä kaikista on nykypäivän koulussa pula liian suurten opetusryhmien ja liian täyteen ahdettujen opetussuunnitelmien vuoksi. Nykyään puhutaan paljon hyvistä oppimistuloksista Pisa-tutkimuksen valossa, mutta samalla huonosta kouluviihtyvyydestä. Uskon, että tanssi kokonaisvaltaisuudessaan olisi tähän pulmaan erinomainen ratkaisu muiden taideaineiden rinnalla.

Olen oppinut myös luottamaan entistä enemmän oppilaisiin, kuuntelemaan heitä ja sietämään hetkellistä luovaa kaaosta. Kun 30 oppilasta suunnittelee ja harjoittelee ryhmissä pientä kompositiotehtävää yhtä aikaa samassa salissa, voi ulkopuolisesta näyttää siltä että tilanne ei ole kenenkään hallussa. Kun kuitenkin katsoo tarkemmin, tekevät kaikki (yleensä) sitä mitä pitääkin. Toisaalta pidän edelleen tiukasti kiinni muutamasta yksinkertaisesta käytössäännöstä, sillä selkeät ja tinkimättömät rajat luovat osaltaan turvallisuutta.

Luotan nykyään vahvemmin myös tanssin ja liikkeen ”taikavoimaan”. Alkuvuosina teimme isompien oppilaiden kanssa suureellisia lopputöitä: tanssitarinoita, tanssivideoita tms. Nyt, kun se ei tuntiresurssinkaan puitteissa ole mahdollista, olen huomannut, että pieni on

kaunista ja vähemmän on enemmän. Palaamalla takaisin perusteisiin, tanssin elementteihin, ja muuttamalla suunnittelutehtävät pienemmiksi ja tiukemmin rajatuiksi olen mielestäni saanut enemmän sisältöä harjoituksiin komean, tyhjänä kumisevan kuoren tilalle. Korostan nykyään entistä enemmän kaikessa myös liikkeen laatua, täysillä tekemistä ja täydellistä keskittymistä pieneenkin asiaan. Tätä kautta päästään käsiksi merkityksellisiin, kokonaisvaltaisiin kehollisiin kokemuksiin ja elämyksiin, joita enemmän tai vähemmän tietoisesti haen opetuksessani koko ajan.

Esiintymisen merkitys, katsottavana oleminen tuntuu myös korostuneen. Lapsilla on valtava tarve tulla huomatuiksi ja kommentoiduiksi; tästä todistavat erilaiset nettisivustot, joihin voi mm. lähettää omia kuvia, esittelyjä, videopätkiä jne. Nykypäivän lapsille ei tunnukaan riittävän koulun tarjoama foorumi palautteen saamiseksi: on eri asia saada palautetta kuvataiteen työstä tai ainekirjoituksesta kuin ”itsestä”, siitä mitä juuri teki, miltä näytti, mitä tarkoitti, millaisia mielikuvia loi muille. Tanssitunnilla ja koulun esityksissä jokainen pääsee luontevasti ja turvallisesti esille ja saa valvotusti asiallista palautetta. Palautteen antamista ja vastaanottamista, sekä yleensä tanssista keskustelua pitääkin erikseen harjoitella.

Aivan viime aikoina olen havahtunut siihen, että ystävällinen, luonteva fyysinen kontakti ja kosketus toisiin on usein lapsille vaikeaa. Niinpä sitäkin pitää vaihteittain harjoitella niin, että jokainen tuntee olonsa turvallisiksi koko ajan.

Olen todennut, että ainakin alakoulussa on hyvä lähtökohta, että tanssinopettaja on oman koulun opettaja. Silloin opettaja voi järjestellä käytännön asioita joustavasti, sekä todella oppia tuntemaan oppilaat yksilöinä kohtaamalla heitä myös muissa kuin tanssin merkeissä. Toisen ihmisen tunteminen ja arvostaminen on hyvä lähtökohta luovuudelle ja uuden etsimiselle.

Kruununhaan yläkoulu Helsingissä

Mikä paikka?

Kruununhaan yläaste on tanssi- ja musiikkipainotteinen yläkoulu, jossa tanssinopetus alkoi kerhotoimintana vuonna 1990. Tanssitoiminnan aloittivat tuolloin myös Kaisaniemen ala-aste ja Sibelius-lukio. Kyseisten koulujen senhetkisten rehtorien ja liikunnanopettajien aktiivisuuden ansiosta sekä yhteistyössä Kansallisoopperan balettikoulun ja asialle myönteisten virkamiesten kanssa tanssi saatiin ensimmäistä kertaa oppiaineeksi Helsingin kouluihin vuonna 1992.

Viidessätoista vuodessa tanssi on vakiinnuttanut asemansa Kruununhaan yläasteella ja tänä päivänä tanssiluokalle valitaan soveltuvuuskokein vuosittain 40 - 48 oppilasta. Hakijoita on ollut 70 - 100. Soveltuvuuskokeissa selvitetään oppilaan motivaatiota pitkäjänteiseen tanssitaiteen opiskeluun sekä arvioidaan erilaisten liikkeellisten tehtävien avulla valmiuksia, joita opiskelu tanssipainotteisella yläasteella vaatii. Oppilaalla ei välttämättä tarvitse olla aiempaa tanssiharrastusta, mutta tietyt liikunnalliset valmiudet sekä "palo" liikkeeseen ja tanssiin vaaditaan.

Yhteistyö Kansallisoopperan balettioppilaitoksen kanssa on vaihdellut ja muuttanut muotoaan vuosien varrella. Tällä hetkellä nuorten tanssijoiden jaksaminen on keskeinen huolenaihe, ja siihen pyritään löytämään ratkaisuja mm. henkilökohtaisilla opiskelujärjestelyillä.

Balettioppilaitoksen oppilaat muodostavat kuitenkin vain pienen osan Kruununhaan koulun tanssijoista ja kouluun tulevilla oppilailta onkin hyvin erilaisia tanssi- ja liikuntataustoja. Kruununhaan yläaste on erilaisten tanssivien nuorten kohtaamispaikka.

Mitä tanssia?

Tanssi yläasteella on pääasiassa nykytanssia ja painottuu oppilaan oman liikekielen tutkimiseen ja kehittämiseen. Se nojaa länsimaisen taidetanssin traditioihin, mutta pyrkii avaamaan tanssikäsitystä monipuolisesti. Tanssi on taidemuoto ja itsen sekä ympäröivän maailman hahmottamisen väline.

Tanssiluokan oppilas opiskelee tanssia kerran viikossa kaksoistunnin verran. Tämän lisäksi hänellä on mahdollisuus valita tanssi valinnaisaineeksi 8. ja 9. luokan ajaksi. Valinnainen tanssiryhmä on avoin kaikille koulun oppilaille ja musiikki-oppilaat ovatkin löytäneet sen omakseen.

Oman tekemisen ja esiintymisen lisäksi yläasteen oppilaat tutustuvat tanssitaiteeseen myös erilaisten vierailujen ja ammatillaisesitysten kautta. Uuden tanssin keskus Zodiakin kanssa tehty tiivis yhteistyö on ollut arvokasta ja toimivaa. Vierailuja ja työpajoja on toteutettu vuosittain myös esimerkiksi Helsingin kaupunginteatterin ja Teatterikorkeakoulun kanssa.

Kruununhaan yläasteen tanssitaiteen opetussuunnitelma on nähtävissä koulun kotisivuilla (<http://www.kruuy.edu.hel.fi/Kruuya-ops.>)

Liikettä ja luovuutta kaikille

Tanssitaiteen tuntien lisäksi Kruununhaan yläkoulussa tanssitaan liikuntatunneilla paritansseja, esitystaiteen ryhmissä fyysisen teatterin keinoin sekä erilaisia liikekokeiluja tehden Luomus-oppiaineen parissa.

Luomus-oppiaine on taito- ja taideaineiden yhteistyöaine (TTV), johon kaikki 8. luokan oppilaat osallistuvat. Mukana taito- ja taideaineista ovat tanssi, musiikki, kuvataide ja käsityö. Myös äidinkielen ja yhteiskuntaopin opettajia on osallistunut toimintaan.

Luomus on paikka, joka rikkoo perinteisen luokkahuone/ oppiainepedagogiikan rajat sekä tiukat opetussuunnitelmat tavoitteineen ja sisältöineen. Luomuksen sisällöt luodaan joka vuosi uudestaan yhteistyössä, mutta tavoite on selvä:

uskalla heittäytyä mukaan keksimään ja kokeilemaan, ilman valmiita ratkaisuja. Kuuntele itseäsi ja sitoudu työskentelyyn toisten kanssa. Arvosta erilaisuutta, ota vastuuta ja vaikuta!

Tässä on haastetta sekä oppilaille että meille opettajille. Luomuksen viiden vuoden mittaisen historian aikana näitä yhteistyön, vuorovaikutuksen ja luovuuden taitoja on harjoiteltu mm. taidenäyttelyyn, musiikki- ja tanssiperformanssin, muotinäytöksen ja erilaisten esitysten valmistamisen avulla. Kaikessa toiminnassa on ollut mukana liike eri muodoissaan. Myös kehotietoisuuden harjoittamisen menetelmiä on kokeiltu, mm. joogan aurinkotervehdys oli toimiva kaikille kahdeksaluokkalaisille, alkuihmettelyn jälkeen.

Mitä opettaja on oppinut?

Oma tanssikäsitykseni on muuttunut matkan varrella. Koulun elämä, hektisyys ja nuorten energia, malttamattomuus, toiveikkuus, pelokkuus, herkkyys, kiihkeys... on tanssi.

Ihmisenä kasvamisen tukeminen, ajan ja tilan luominen merkitykselliselle liikkeelle ja yhteistyölle on noussut huomattavasti tärkeämmäksi kuin yksittäisten tanssiteknisten taitojen opettelu ja suorittaminen.

Tyytymättömyys koululaitoksen koreografioihin nostaa päätään. Juoksemista, istumista, hampaiden kiristelyä, päänsärkyjä, vatsavaivoja, selkään koskee. Kukaan ei kuuntele. Mitä kaikkea kouluissa voitaisikaan saavuttaa, jos ihminen tulisi kuulluksi ja nähdyksi.

Olen saanut tehdä töitä mahtavien ja innostuneiden ihmisten kanssa, ja olen myös nähnyt kuinka innostus väsähtää. Olen oppinut luottamaan paremmin itseeni ja omiin tuntemuksiini. Ja nähnyt mikä valtava voimavara liike on.

Olen myös entistä vakuuttuneempi siitä, että kehollisuuden huomioiminen ja liikkeellisten työskentelymuotojen lisääminen jokaiseen koulupäivään mahdollistaisi paremmin koko kouluyhteisön hyvinvoinnin ja työn ilon!

Tanssitaiteen merkitys lapsen ja nuoren kasvuille

Koulun tarkoituksena on tukea oppilaiden tulevaisuudessa tarvittavien tietojen, taitojen ja valmiuksien kehittymistä. Nykyisen opetussuunnitelman (2004) vahvin alue on rehtoreille tehdyn kyselyn mukaan perustietojen ja taitojen hallinnassa. Heikoimmiksi osaamisen alueiksi arvioitiin erilaisuuden kohtaaminen ja ristiriitojen ratkaisu sekä luovuus ja omaperäisyys. (Kartovaara, Eija: Opetuksen järjestäjien ja rehtorien näkemyksiä ja kokemuksia perusopetuksen vuoden 2004 opetussuunnitelmauudistuksesta. Opetushallitus, 2009.)

Tanssi taideaineena kouluissa tukee erinomaisesti juuri näitä tällä hetkellä kouluissa vähälle huomiolle jääviä luovuuden ja vuorovaikutuksen valmiuksia.

Sekä Pääskyvuoren että Kruununhaan kouluissa tanssitaiteen merkitys lapsen ja nuoren kasvuille on havaittu selvästi. Kun tanssia opetetaan pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti ja siten, että opetuksen keskiössä ovat kehollisuus, luovuus ja monenlaiset ratkaisut, lapsi oppii jäsentämään maailmaa liikkeen avulla. Samalla lasten oma tanssikäsitys hahmottuu ja laajenee.

" Tanssi on, jotain. Se on kuntoilua, hauskanpitoa, tutkimusmatka. Se on aivan erilaista eri tilanteissa." (tyttö, 9.lk)

"Tanssi on: taidetta, näyttelemistä, välillä jumppaa yleinen harrastus jee! Tanssi ei ole: opiskelemista, jänisten jahtaamista." (tyttö 1. lk)

"Tanssi on: leikkimistä, esiintymistä, liikkumista. Tanssi ei ole: pelleilyä, riehumista." (poika, 1. lk)

Kehontuntemus ja itsetuntemus kehittyvät, luottamus omiin kykyihin liikkujana ja kokonaisena ihmisenä kasvavat.

"Tanssi on kohottanu mun itsetuntoa. Mul ei oo enää niin suuria esiintymispaineita ja muutenkin se että saa liikkua niinkuin haluaa ilman hirveitä arvostelua. Oiski parempi et tanssista ei sais arvosanaa." (tyttö, 9.lk)

(kompositioharjoitus) "Me keksittiin heti kun se mies ja se kotka...et ne lensi...me keksittiin heti!" (poika 3. lk)

(Oletko oppinut jotain tanssitunnilla?) "Semmosia kun mä en oikeestaan osaa kunnolla tanssii, nii nii, silti nii nii siit oppisin tanssimaan vaiks kuin hyvin. Niin kotonakin mä nyt osaan tanssii musiikin tahdis." (tyttö .2 lk)

Lapsi ja nuori oppii "olemaan itsessään", kuuntelemaan omaa kehoaan ja kunnioittamaan sitä. Liikkuva keho, ajattelu ja tunteet ovat yksi kokonaisuus, jossa jokainen osatekijä vaikuttaa toiseen.

"Tanssi on koulussamme oppiaine muiden joukossa. Sitä ei ihmetellä. Tällaisessa ympäristössä unohtaa ettei tanssi ole kaikille normaalia. Jos tanssia olisi kaikissa kouluissa sitä ei ehkä ajateltaisi niin tyttöjen taiteelliseksi hömpötykseksi. Nuoret voisivat olla jotenkin vapautuneempia ja enemmän omia itsejään, jos tanssia olisi kouluissa." (tyttö, 9.lk)

"Kun ei oo ihan vielä niinku semmonen tanssijaolo, sit se ("nívelten öljyäminen" – alkulämmittely) niinku vie siihen." (tyttö 2. lk)

Jotta päästäisiin syvälle oppilaiden omaan liikemaailmaan ja kokemaan merkityksellisiä elämyksiä, on tärkeää luoda tunnille turvallinen ilmapiiri. Olennainen tekijä tutun ryhmän lisäksi on se, että tanssinopettaja tuntee oppilaat, eikä ole koululla vain pistäytymässä.

"Koulun tanssi luo sellaisen oman ryhmänsä. Se on tavallaan yksi luokka. Tanssijat. Sieltä saa kavereita ja se tiivistää kaverisuhteita." (tyttö, 9.lk)

"Ihan sinänsä mun mielest ainakin hyvä (että tanssissa ovat tytöt ja pojat yhdessä). On niinku isompi porukka ja on niinku poikiakin." (tyttö 3. lk)

Tanssitunnit ja esiintyminen ovat mahdollisuus lapselle ja nuorelle tulla nähdyksi ja kuulluksi luokkahuonetilanteesta poikkeavalla tavalla. Sanaton kommunikaatio ja erilaiseen tietämisen tapaan pohjautuva työskentely tasapainottaa koululaisen arkea.

"En oo katunu että tulin tanssiluokalle. Se on tosi kivaa kun pääsee esiintymään ja tekemään ite. Yläasteella on ollu kivaa, kun ei oo sellaisii sarjoja ja lihaksii niin paljon, vaan on ollut sellast luovempaa. Tanssin jälkeen on tullut rento olo ja sellanen mukava fiilis. Eikä tarvi koko päivää istuskella, oon virkeämpi." (tyttö, 9.lk)

"Mmm... nii nii (esiintyessä) mun mieleni on vähän rohkeempi kuin viimeks." (tyttö 2. lk)

"Konsertit, siis tanssijat, kuoro ja orkesteri yhdessä esiintymässä, on tosi HAUSKAA :D " (tyttö 9. lk)

